

Protetika

I. ortopedická klinika LF
MU v Brně

Z. Rozkydal

Ortopedická protetika

- Protetika - nauka o náhradě ztracených částí těla
- Ortotika - nauka o náhradě ztracených funkcí těla
- Epitetika - nauka o kosmetickém krytí části těla
- Kalceotika - nauka o ortopedické obuvi
- Adjuvatika - nauka o pomůckách pro obsluhu

Protetická náhrada

Nahrazuje chybějící část těla
a současně i ztracenou
pohybovou funkci

Obr. 1. Stehenní protéza

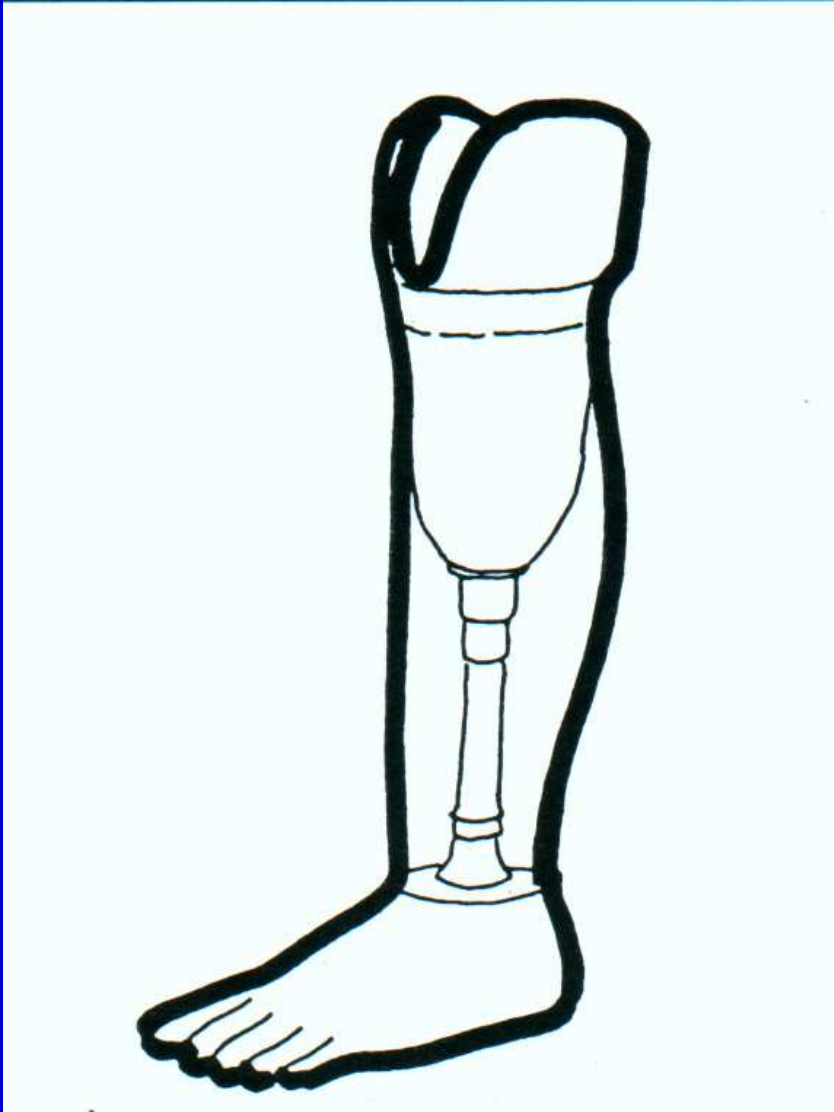
Požadavky na protetickou náhradu

Funkce statická
Funkce dynamická
Snadno ovladatelná
Lehká
Trvanlivá
Estetická

Obr. 11. Příprava pahýlu bandážováním

Protéza

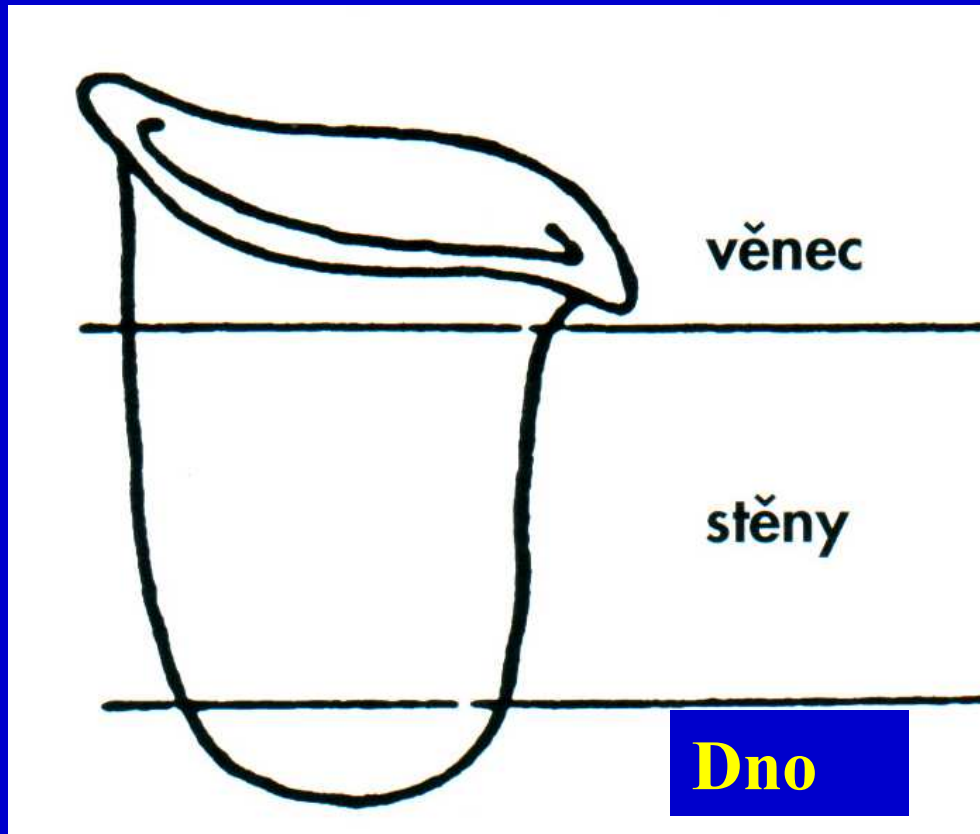
Pahýlové lůžko

Modul, náhradní díl
(stehno, bérec, noha, kloub)

Pomocné díly
přidrží protézu na pahýlu
(bandáže, šle)

Obr. 2. Části protézy

Pahýlové lůžko

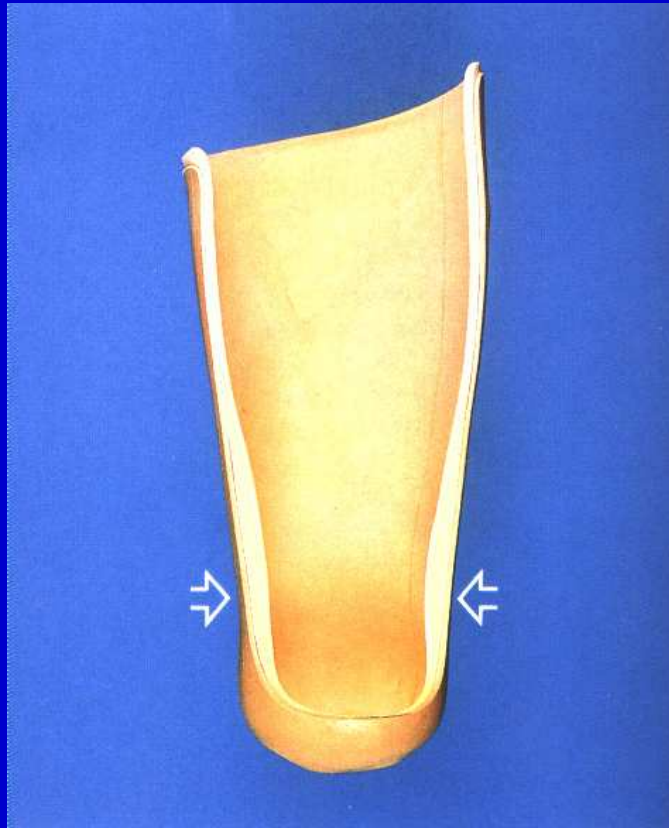

Obr. 3.
Schéma pahýlového lůžka

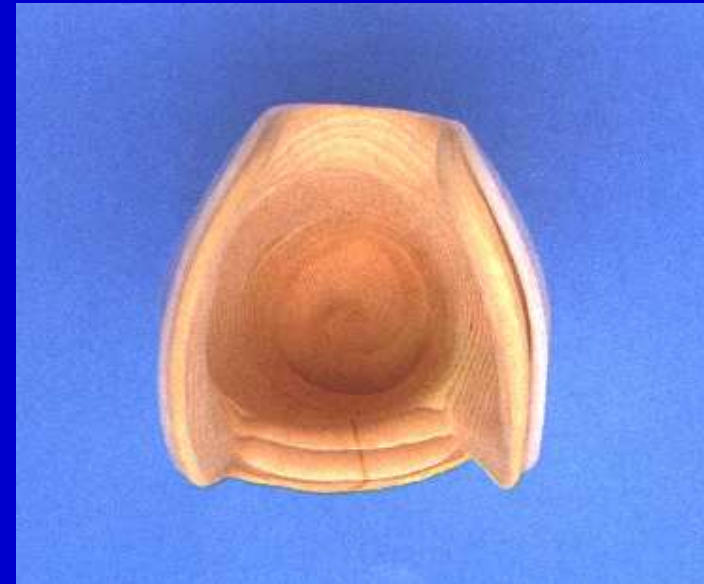

Obr. 4. Pahýlové lůžko s adaptérem

Úpravy pahýlového lůžka

Obr. 5.
Měkké polštářování
vnitřní stěny pahýlového
lůžka v krajině kondylů
femuru

Obr. 6.
Měkké plastové lůžko
z termoplastu

Úpravy pahýlového lůžka

Cíl:

Nášlapný pahýl
s kvalitním kožním krytem
a dostatkem měkkých tkání,
pevně fixovaný v měkkém
pahýlovém lůžku.

Pahýlové punčošky
Silikonové návleky

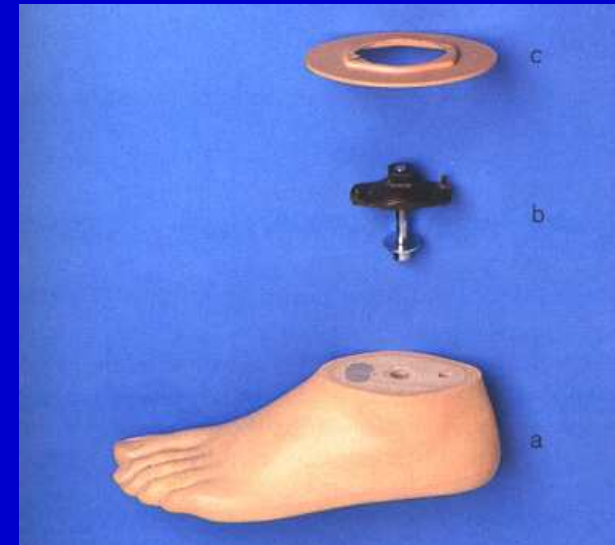
Obr. 30. Bércová protéza

Materiály

Ocel, titan, dřevo,
kůže, plst', PVC, pryskyřice,
epoxyd, kaučuk, polyester,
termoplasty, silikon, karbon.

Obr. 7. Dílce modulární protézy

Obr. 8. Protézová noha
s adaptérem pro dynamické odvíjení

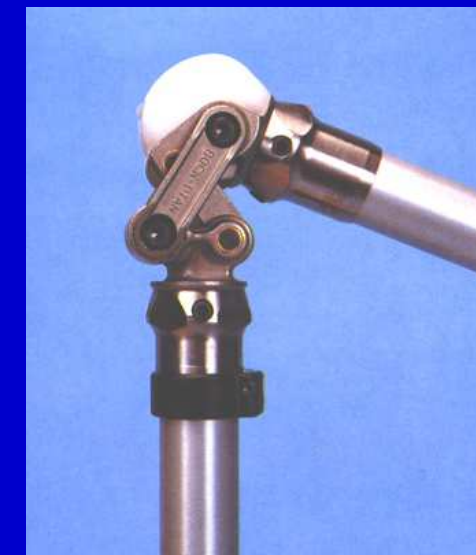
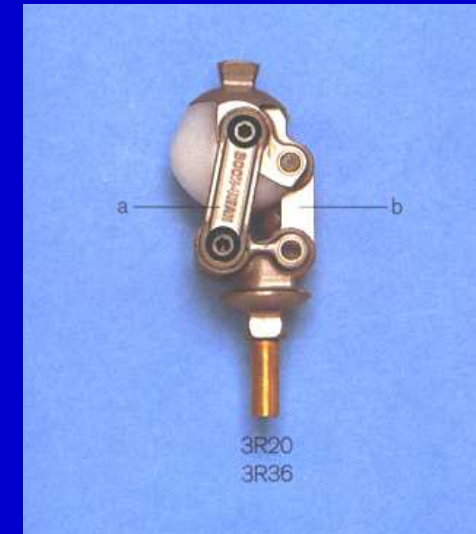
Klouby

Pérové

Hydraulické

Obr. 9. Monocentrický kolenní kloub

Obr. 10. Polycentrický kolenní kloub

Protézy

Sandálové (+ sériová obuv)

Štítové (+ ortopedická obuv)

Bércové

Stehenní

Po exartikulaci v koleni

Po exartikulaci v kyčli

Obr. 12. Bércová modulární protéza

Protézy

1. **Okamžité protézování**
2. **Prvovybavení** – časná protéza
formování pahýlu
správná propriocepce
3. **Standardní** – konečná protéza
po získání stabilního
tvaru pahýlu

Obr. 13. Okamžité protézování

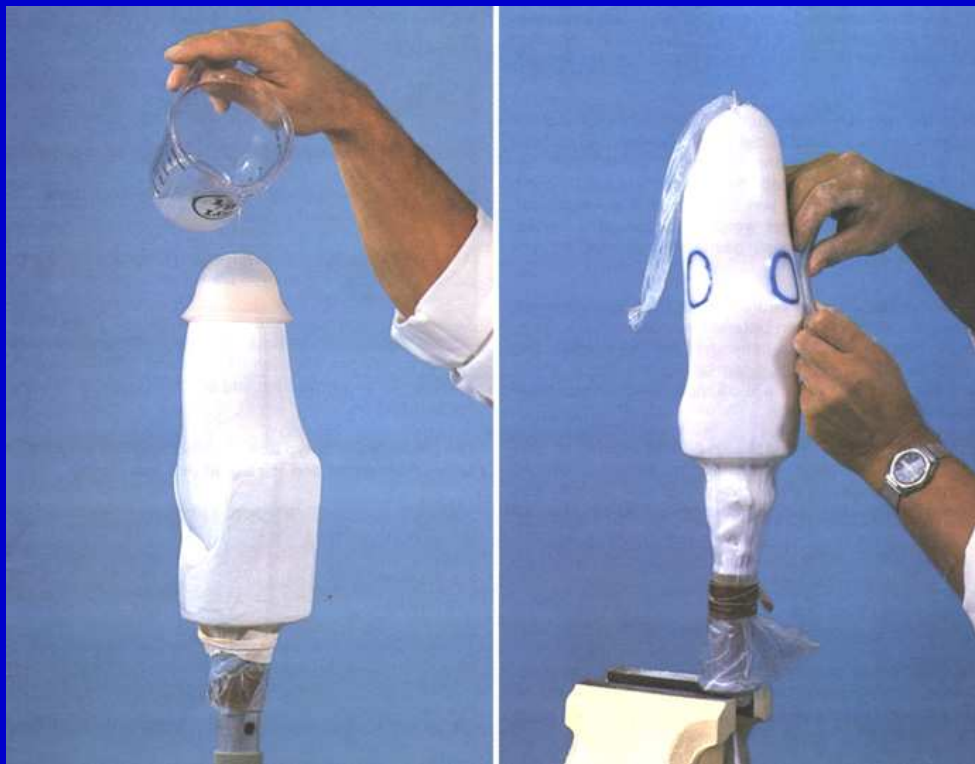
Výroba protézy

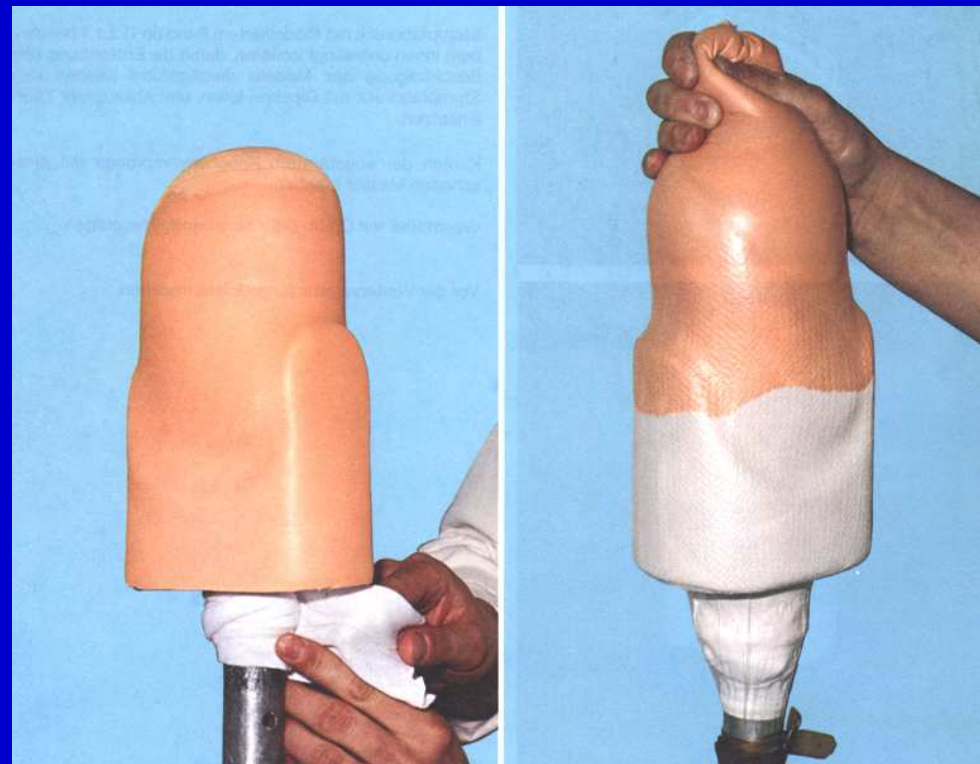
Obr. 14. Sádrový negativ

Obr. 15. Sádrový pozitiv

Výroba protézy

Obr. 16.
Zhotovení pahýlového lůžka
ze silikonového kaučuku

Obr. 17.
Zhotovení pahýlového lůžka
z termoplastu

Výroba protézy

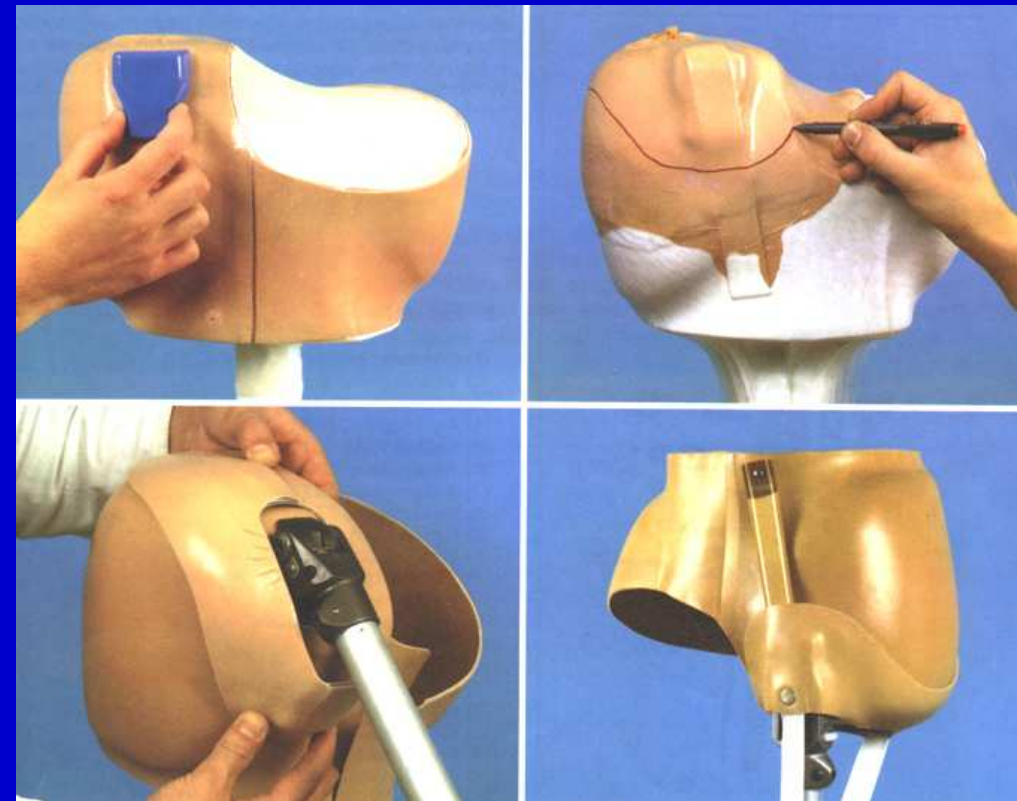
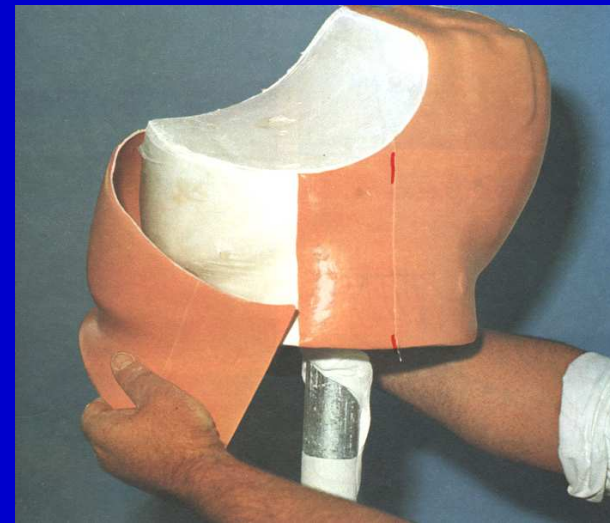
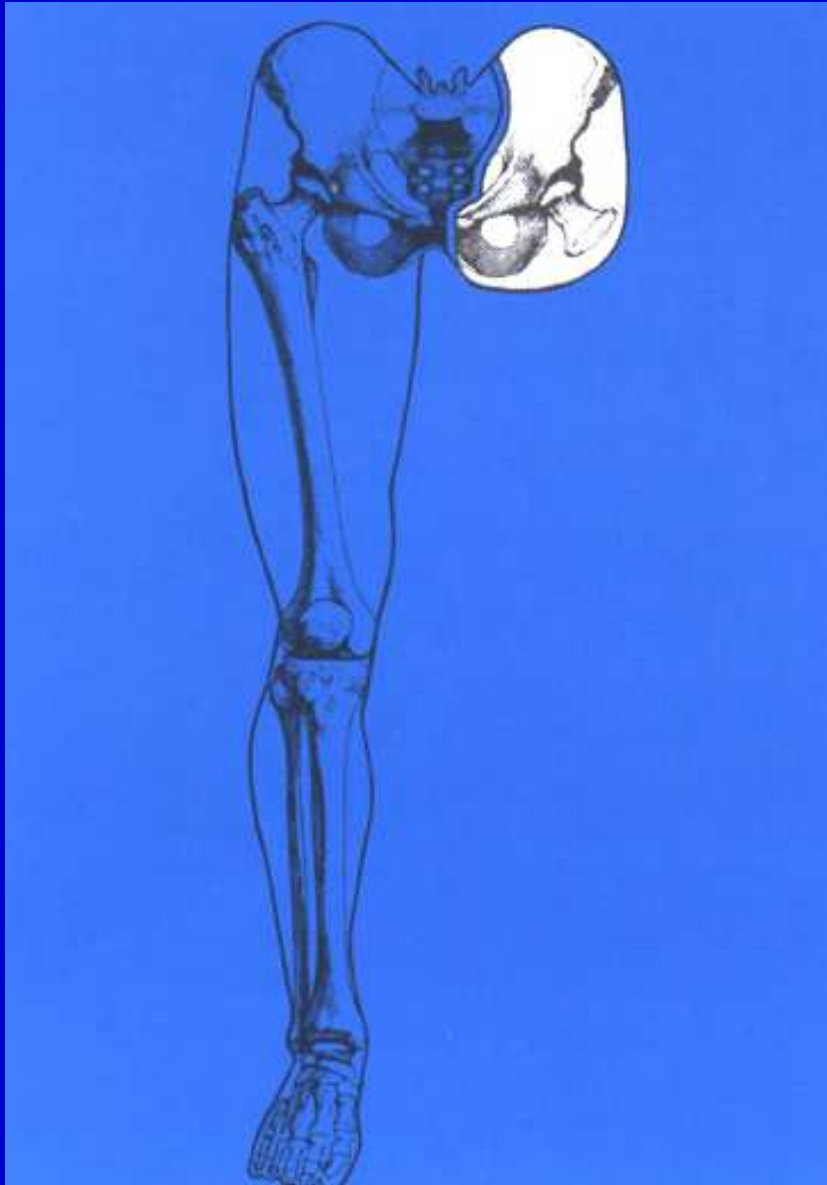

Obr. 18. Sádrový negativ
po exartikulaci v kyčli

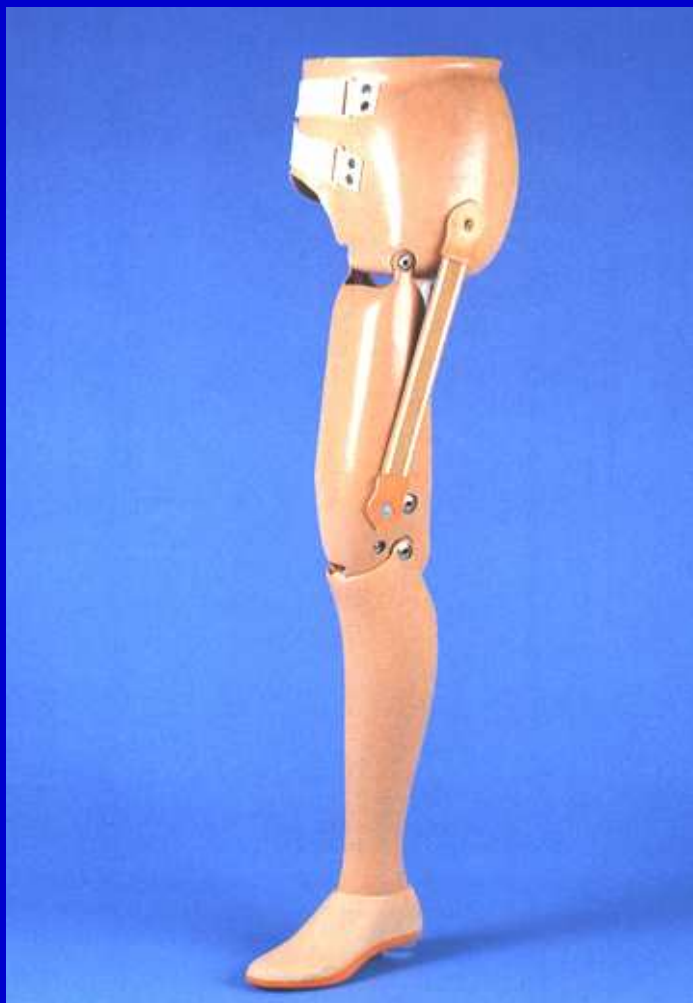
Obr. 19. Sádrový pozitiv

Výroba protézy

Obr. 20. Exartikulace v kyčli

Obr. 21. Zhotovení pánevního koše

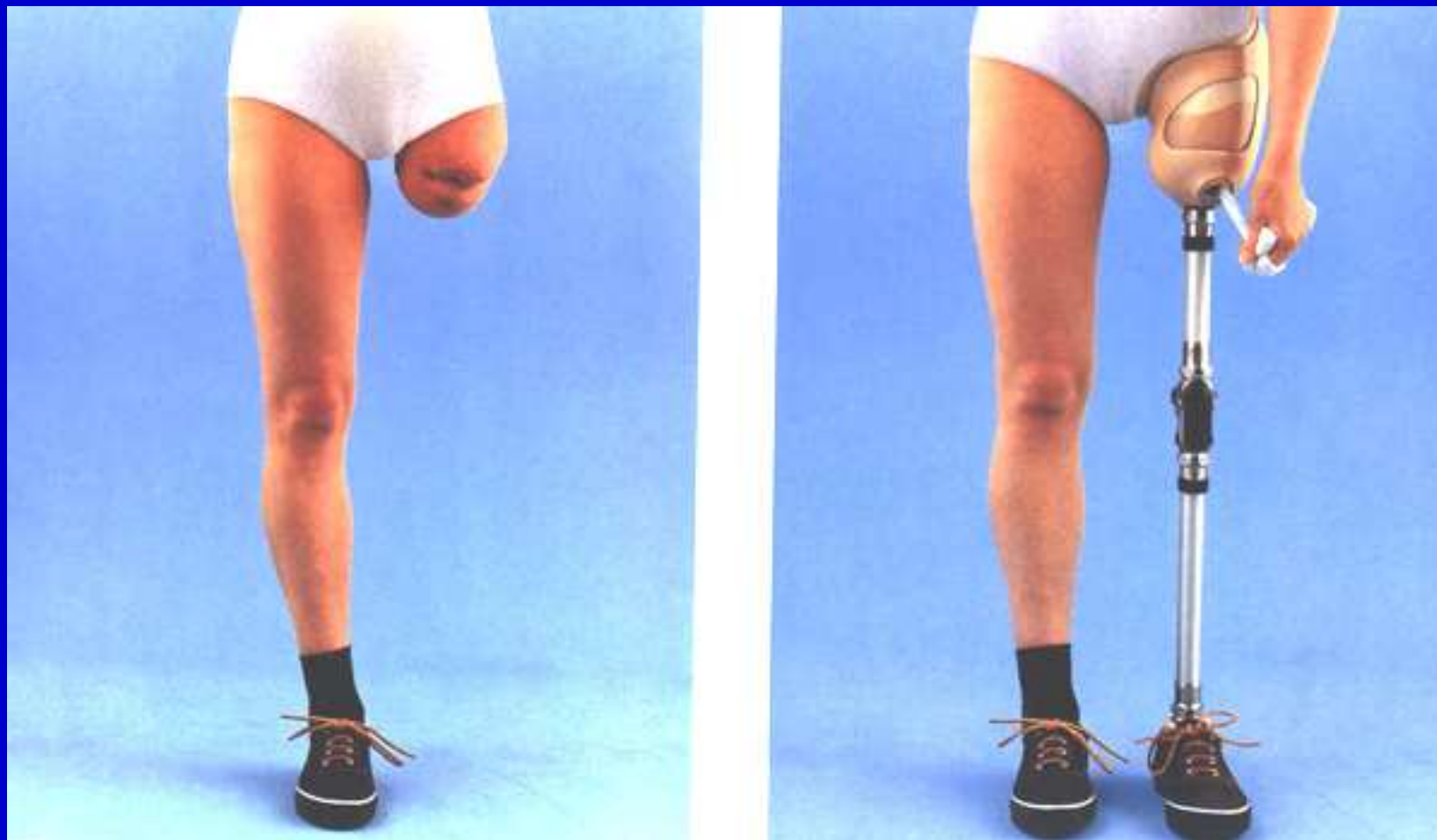
Obr. 22.
Protéza po exartikulaci
v kyčli.
Pevný pánevní koš

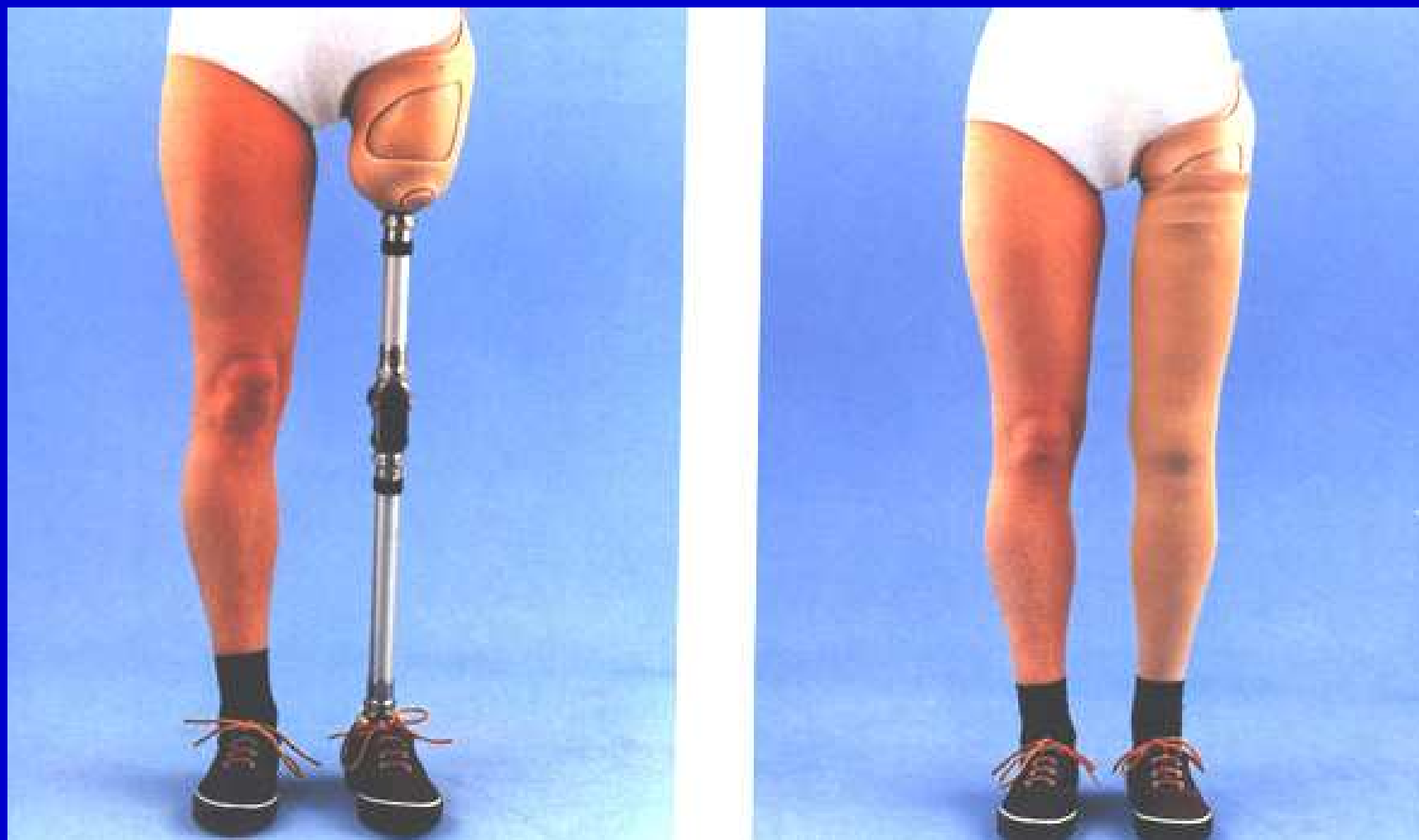
Obr. 23
Protéza po exartikulaci v kyčli.
Flexibilní pánevní koš

Obr. 24. Protéza po exartikulaci v kyčli.
Pevný pánevní koš

Obr. 25. Stehenní modulární protéza.
Vtažení stehenního pahýlu
pomocí trikotu do pahýlového lůžka

Obr. 26. Stehenní modulární protéza

Obr. 27. Vtažení stehenního pahýlu pomocí trikotu do pahýlového lůžka

Obr. 28. Protéza je obalena laminátem
z tekuté pryskyřice

Obr. 29. Protéza po exartikulaci v koleni

Obr. 30. Bércová protéza z termoplastu

Obr. 31. Protéza po amputaci dle Pirogova

Rehabilitace

Nácvik stoje

Propriocepce

Výdrž

Koordinace pohybu

Chůze

Pobyt na lůžkovém oddělení

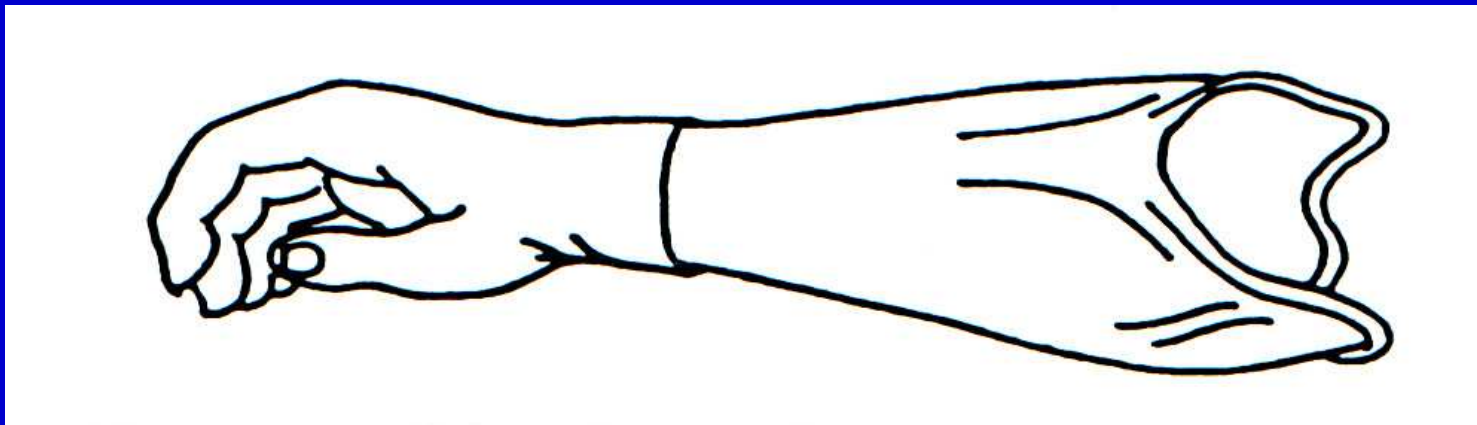
Obr. 32. Nácvik chůze s protézou

Protézy horní končetiny

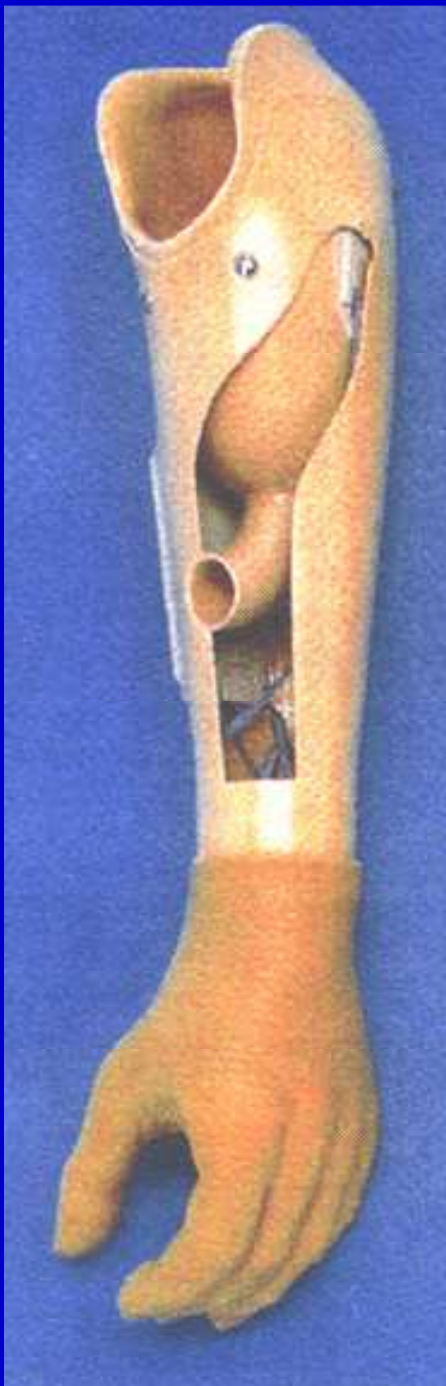
Kosmetická

Kosmetická s mechanickou rukou

Bioelektrická protéza

Obr. 33. Předloketní kosmetická protéza

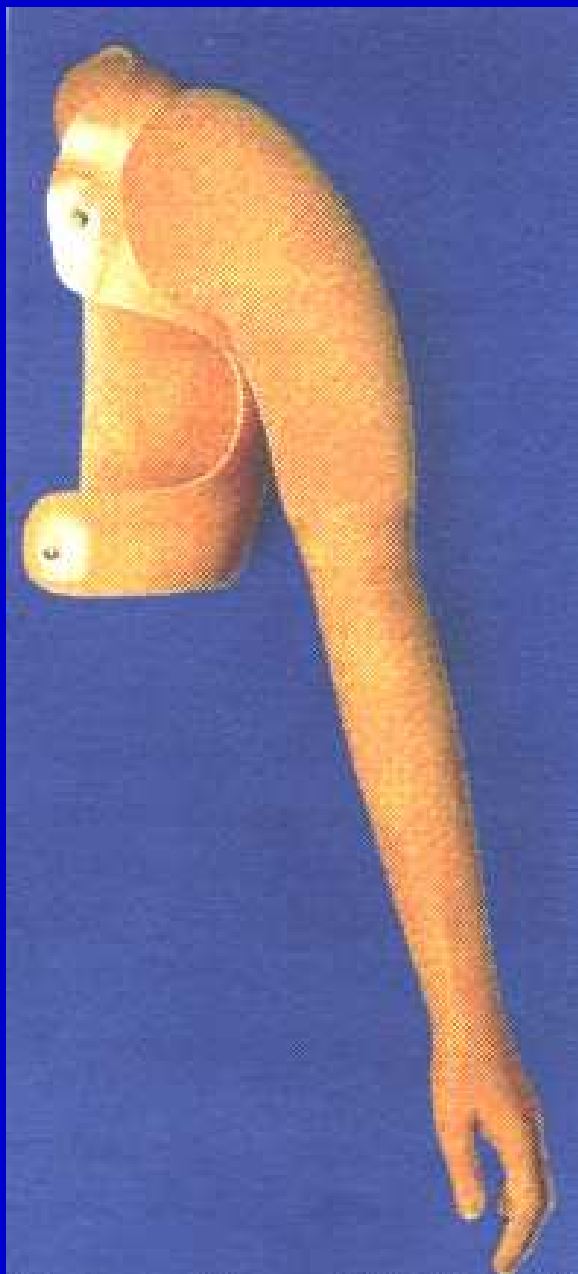

Obr. 34.

Kosmetická protéza předloketní ulpívací
z akrylátové pryskyřice.

Kontaktní pahýlové lůžko.

Kosmetická rukavice.

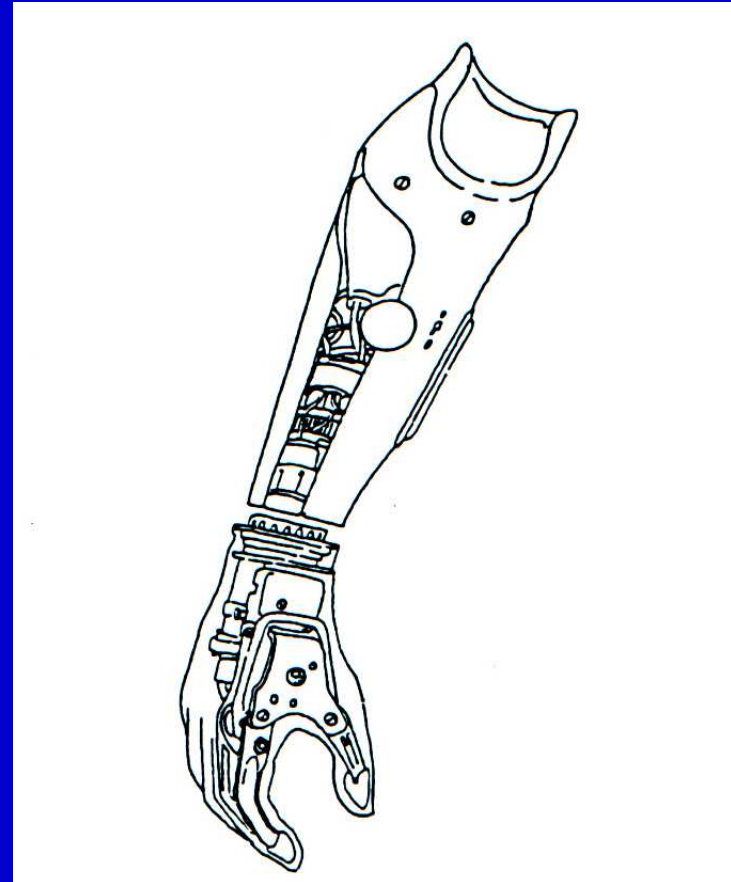

Obr. 35. Kosmetická pažní protéza

Bioelektrické protézy

Zdroj síly:

- pohyb těla
- kontrakce svalu pažýlu

Obr. 36.
Předloketní myoelektrická protéza

Funkce ortéz

Stabilizovat

Odlehčovat

Vyrovnávat asymetrie

Korigovat osové odchylky

Obr. 37. Ortéza kolena

Ortézy

Pasivní

Obr. 38. Bederní pás

Aktivní

Obr. 39.
Ortéza kolena

Části ortézy

Dlahy
Klouby
Třmeny
Tahy
Peloty
Pomocné díly (návleky)

Obr. 40. Kyčelní ortéza s kloubem

Ortézy trupu

Obr. 41. Jewettova ortéza

Obr. 42. Cheneau ortéza

Límce

Obr. 43. Molitanový límec

Obr. 44. Philadelphia límec

Ortézy dolní končetiny

Obr. 45. Rigidní ortézy kolena

Obr. 46. Aktivní ortézy kolena

Ortézy horní končetiny

Obr. 47. Loketní ortéza

Obr. 48. Ortézy zápěstí

Nauka o ortopedické obuvi - kalceotika

Funkce ortopedické obuvi:

1. Odlehčení
2. Korekce vadného postavení
3. Imobilizace

Obr. 49. Ortopedická obuv

Druhy ortopedické obuvi

Zdravotní obuv

Upravená konfekční obuv

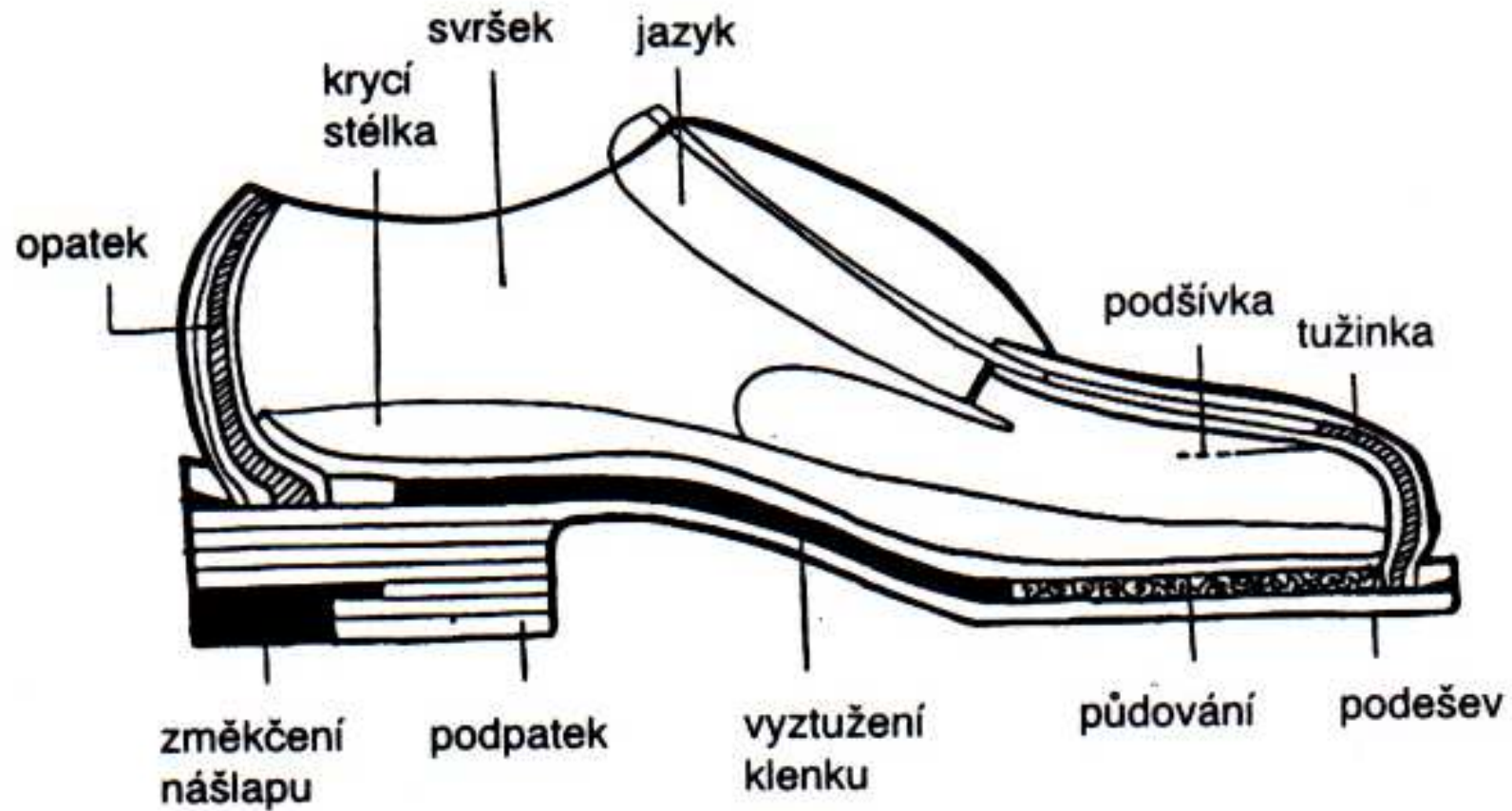
Ortopedická obuv

Obuv diabetická

Obr. 50. Diabetická obuv

Části obuvi

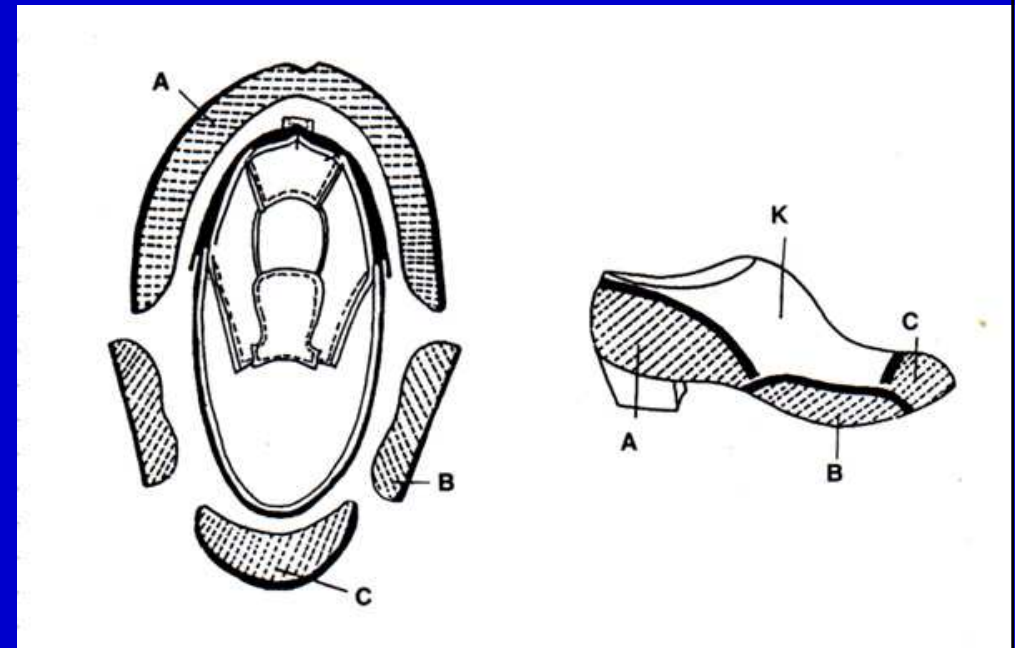

Obr. 51. Průřez obuvi

Ortopedická obuv

Postup zhotovení:

1. Ušití svršku podle kopyta
2. Vyhotovení napínací stélky
3. Napínání svršku přes stélku
4. Přilepení svršku ke stélce
5. Zhotovení rámu obkružující celou stélku
6. Zapracování klenku – vyztužení
7. Půdování
8. Přilepení podešve a podpatku

Obr. 52. A-opatek, B-bočky, C-tužinka, K-kopyto

Tvary obuvi

A- vysoké boty

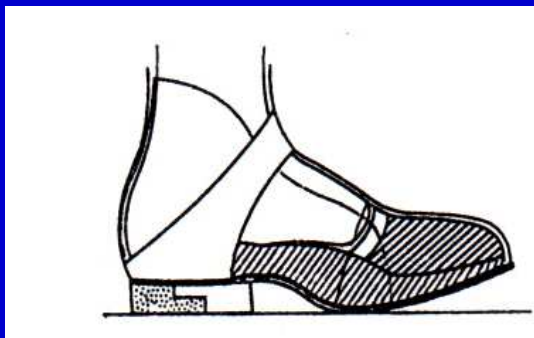
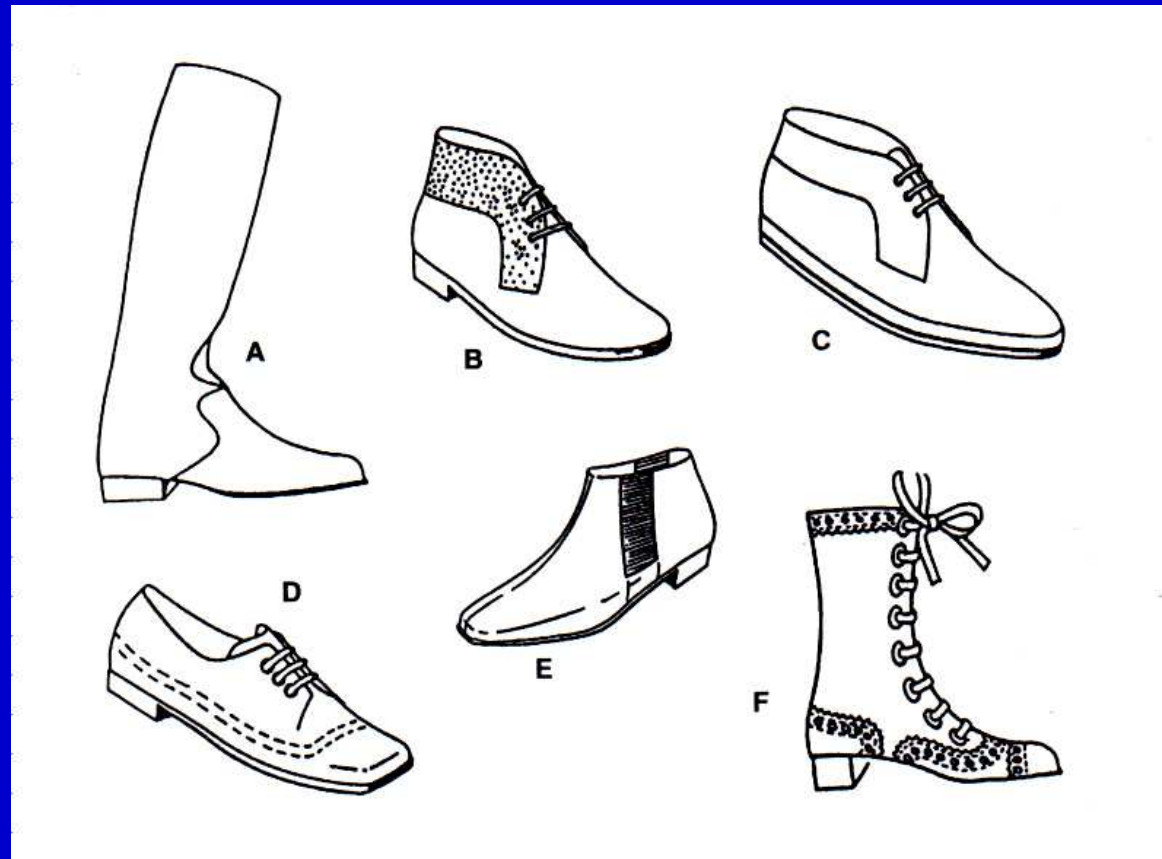
B- botka

C- kotníčková botka

D- polobotka

E- perka

F- kozačky

Obr. 53. Tvary obuvi

Obr. 54. Obuv po amputaci přednoží

Zásady dětské obuvi

1. Správná velikost. Před špičkou minimálně 1 cm volný prostor
2. Boty s širším přednožím
3. Flexibilní v místě středu nožičky
4. Pevný opatek, který dobře drží patu

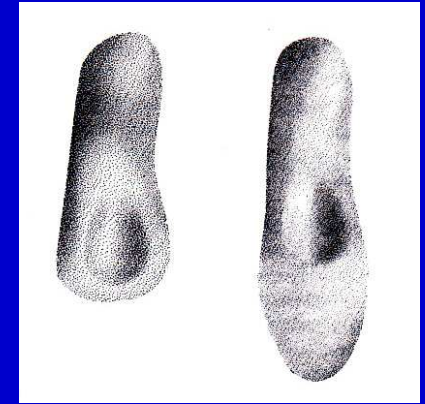

Obr. 55. Dětská obuv

Vložky

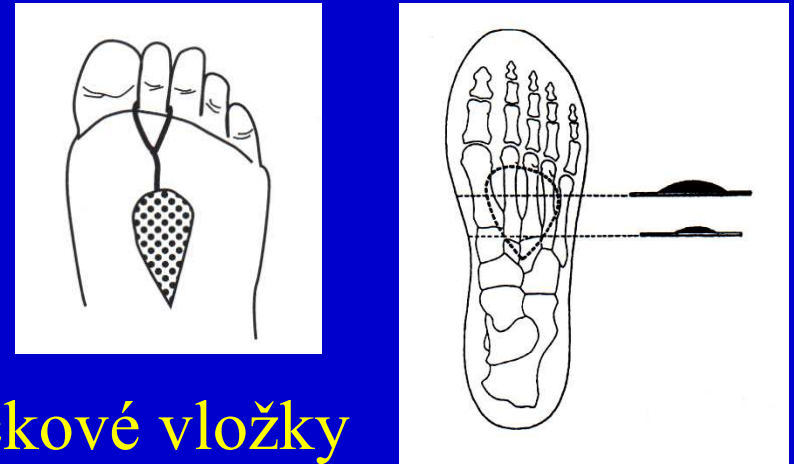
1. Stélkové
2. Tříčtvrteční
3. Podpatěnky
4. Srdíčkové

Obr. 56. Vložky stélkové

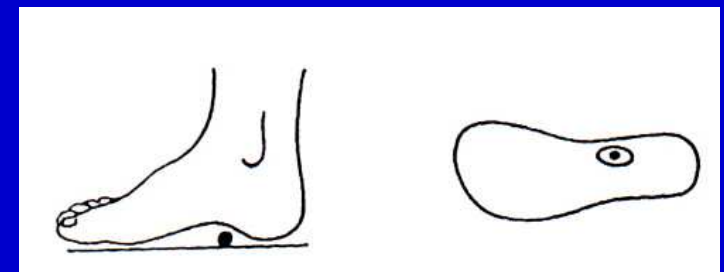
1. Tuhé
2. Měkké

Obr. 57. Srdíčkové vložky

1. Aktivní
2. Pasivní

Obr. 58. Spitzzyho aktivní vložky

Vložky

Obr. 59. Skořepinové vložky

Obr. 60. Helfetova patní vložka

Korektory

Korektory

Podpatěnky

Obr. 61.
Korektory pro hallux valgus

Obr. 62. Podpatěnky

Adjuvatika

Berle
Sedačky
WC křesla
Chodítka
Vozíky
Pomůcky

Obr. 63. Mechanický vozík

Obr. 64. WC křeslo

Obr. 65. Chodítko

Obr. 66. Sedačka do vany

Použitá literatura

Janíček, P.: Ortopedie. Lékařská fakulta MU v Brně, 2001.

Spoluautoři: Dufek, P., Chaloupka, R., Krbec, M., Poul, J., Procházka, P., Rozkydal, Z.

Ilustrace použity z těchto publikací

Näder, E.M., Näder, H.G., Blomke, F: Otto- Bock
Prothesen- Kompendium Prothesen für die untere Extermität.
2. Auflage, Schiele and Schön, 1993.

Obr. 1,4,5,6,7,8,9,10,11,13,20,22,24,25,26,27,28,30,31,32.

Otto Bock: Technische Information, 2.3.5.
ISNY – Island- Schweden, New York, 1990.

Obr. 14,15,16,17,18,19,21.

Sosna, A., Vavřík, P., Krbec, M., Pokorný, D.:
Základy ortopedie. Triton, 2001.

Obr. 2,3.

Ilustrace použity z těchto publikací

Cmunt, E.: Ortopedická obuv. Ergon. Praha 1996.

Obr. 49,51,52,53,54,56,57,58,59,60.

Ilustrace použity z těchto publikací

www.sanomed.cz:

Obr. 12,23,29,33,34,35,36,37,,38,39,41,42,43,44,50,55,61,62.

www.ortika.cz:

Obr. 43,46,47,48,63.

www.sancebrno.cz:

Obr. 64,66.

www.kopek.cz:

Obr. 66.

www.snizek-ortezy.cz:

Obr. 41